

Sygn. akt IV P 55/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2021 roku

Sąd Rejonowy w Grudziądzu IV Wydział Pracy

w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Lucyna Gurbin
Protokolant:	sekretarz sądowy Dominika Janta-Lipińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 czerwca 2021 roku

sprawy z powództwa I. C.

przeciwko Jednostka Wojskowa (...) w C.

o odprawę emerytalną

O R Z E K Ł:

1. Zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 29.382,60 zł (dwadzieścia dziewięć tysięcy trzysta osiemdziesiąt dwa złote sześćdziesiąt groszy) tytułem odprawy emerytalnej wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4.05.2021 roku do dnia zapłaty;
2. Opłatą od pozwu od uiszczenia której powód był zwolniony, obciążyć Skarb Państwa
3. Zasądzić od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IVP 55/21

UZASADNIENIE

Powód I. C. wniósł pozew przeciwko Jednostce Wojskowej nr (...) w C. o zasądzenie odprawy emerytalnej w wysokości 29.382,60 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 maja 2021r do dnia zapłaty, zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu.

Niniejszym pozwem powód domagał się od pozwanego zapłaty odprawy emerytalnej na podstawie art. 92¹ § 1 kodeksu pracy i Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej obowiązującego u pozwanego.

Powód był zatrudniony u pozwanego na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 października 2002r do 30 kwietnia 2021r, ostatnio na stanowisku samodzielnego referenta.

Na podstawie przepisu art. 3 k.p., art. 460 § 1 k.p.c. oraz uchwały Sądu Najwyższego z 23.07.1993, I PZP 30/93, jako pozwanego wskazano w pozwie Jednostkę Wojskową nr (...) w C. tj. jednostkę organizacyjną

zatrudniającą pracowników. W powołanej uchwale Sąd Najwyższy przyjął, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, dotyczących państwowych jednostek organizacyjnych Skarbu Państwa nie mających osobowości prawnej, stroną procesu nie jest Skarb Państwa, lecz państwowa jednostka organizacyjna uprawniona do nawiązywania, zmiany i rozwiązywania stosunków pracy.

Zgodnie z art. 48 ust. 1 powołanego układu zbiorowego pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna w wysokości:

- 1) jednomiesięcznego wynagrodzenia - jeżeli był zatrudniony krócej niż 15 lat pracy,
- 2) dwumiesięcznego wynagrodzenia - po co najmniej 15 latach pracy,
- 3) trzymiesięcznego wynagrodzenia - po co najmniej 20 latach pracy,
- 4) czteromiesięcznego wynagrodzenia - po co najmniej 25 latach pracy,
- 5) pięciomiesięcznego wynagrodzenia - po co najmniej 30 latach pracy,
- 6) sześciomiesięcznego wynagrodzenia - po co najmniej 35 latach pracy.

Odprawę oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy (art. 48 ust. 2). Przy ustalaniu okresu pracy, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio postanowienia art. 37 ust. 3 i 4 układu (art. 48 ust. 3 układu).

Zgodnie z art. 37 ust.4 pkt 1) układu, do okresu pracy uprawniającego do nagrody jubileuszowej (odpowiednio odprawy emerytalnej) wlicza się także okresy odbywania czynnej służby wojskowej.

Stosownie do przepisu art. 89 ust. 1 ustawy z 30 czerwca 1970 o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, jak i art. 121 obecnie obowiązującej ustawy z 11 września 2003 o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (t.j. Dz.U. z 2020, poz. 860), okres pełnienia zawodowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszystkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem.

Stan faktyczny sprawy był między stronami bezsporny.

Powód w okresie od 5 lipca 1973r do 10 stycznia 1990 r był żołnierzem zawodowym. W następstwie zwolnienia z tej służby z dniem 1 lutego 1990r uzyskał prawo do emerytury wojskowej z ustaleniem 22 lat wysługi (zaliczono także wcześniejsze okresy pracy cywilnej i zasadniczej służby wojskowej).

Po zakończeniu służby wojskowej w 1990r powód świadczył pracę na podstawie stosunku pracy w następujących zakładach pracy :

w JW nr (...) w C. w okresie od 11 stycznia 1990 do 7 września 1991, w Firmie Budowlanej W. Salach w okresie od 11 września 1991 do 30 czerwca 1992, w PPHU (...) W. S. w okresie od 1 września 1992 do 15 stycznia 1993, w JW nr (...) w C. w okresie od 20 stycznia 1993 do 30 września 2002, w pozwanej JW nr (...) w C. w okresie od 1 października 2002 do 30 kwietnia 2021.

Łączny okres służby wojskowej i zatrudnienia pracowniczego powoda przekracza 35 lat wymagane dla odprawy w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia

W okresie pozostawania w stosunku pracy z pozwanym, powód miał podwójny status emeryta i pracownika. Z dniem 1 maja 2021r status powoda uległ zmianie ze statusu emeryta-pracownika na status wyłącznie emeryta. Powód od tego czasu nie pracuje. Powód nie uzyskał dotychczas odprawy emerytalnej od żadnego innego podmiotu.

Powód, po zwolnieniu ze służby wojskowej w 1990r i uzyskaniu uprawnień emerytalnych, nie otrzymał z tego tytułu odprawy emerytalnej, ponieważ służba wojskowa nie jest stosunkiem pracy, żołnierz zawodowy nie jest pracownikiem, a odprawa wypłacana żołnierzowi na zakończenie służby wojskowej nie jest odprawą emerytalną.

W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że zmiana statusu pracownika lub pracownika-emeryta na status wyłącznie emeryta jest przejściem na emeryturę w rozumieniu art. 92¹ k.p. i uprawnia pracownika do odprawy emerytalnej, o ile pracownik wcześniej takiego świadczenia nie otrzymał.

Sąd Najwyższy w wyroku z 9 grudnia 2015 sygn. akt I PK 1/15 SN potwierdził, że żołnierz zawodowy nie jest pracownikiem, a odprawa przewidziana w ustawie o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych nie jest świadczeniem ze stosunku pracy, do którego prawo zostało ustanowione w art. 92¹ § 1 K.p.

Stanowisko to wielokrotnie akceptowały sądy powszechne m.in. : Sąd Rejonowy w Bydgoszczy m.in. w wyrokach z dnia 21 maja 2018 sygn. akt VII P 68/18, z dnia 27 listopada 2018 sygn. akt VII P 475/18, z dnia 6 grudnia 2018 sygn. akt VII P 476/18, z dnia 17 grudnia 2018 sygn. akt VII P 512/18, z dnia 7 lutego 2019 sygn. akt VII P 591/18, z dnia 26 marca 2019 sygn. akt VII P 102/19, z dnia 3 czerwca 2019 sygn. akt VII P 247/19 i Sąd Okręgowy w Bydgoszczy m.in. w wyrokach z 3 kwietnia 2019 sygn. akt VI Pa 13/19 i sygn. akt VI Pa 12/19, z 30 maja

2019 sygn. akt VI Pa 15/19, z 30 maja 2019 sygn. akt VI Pa 34/19, z 11 lipca 2019 sygn. akt VI Pa 52/19; Sąd Rejonowy w Toruniu m.in. w wyrokach : z 18 lutego

2020 sygn. akt IV P 288/19, z 4 sierpnia 2020 sygn. akt IV P 111/20, 28 sierpnia 2020 sygn. akt IV P 209/20 upr., 16 września 2020 sygn. akt IV P 205/20, 19 listopada 2020 sygn. akt IV P 338/20; Sąd Rejonowy w Grudziądzu w wyroku z 11 kwietnia 2019 sygn. akt IV P 14/19; Sąd Rejonowy w Białogardzie w wyrokach 16 grudnia 2019 sygn. akt IV P 187/19, z 15 stycznia 2020 sygn. akt IV P 199/19.

Zgodnie zatem z aktualną linią orzecznictwa zmiana statusu pracownika- emeryta na status wyłącznie emeryta, jest przejściem na emeryturę i powoduje powstanie zobowiązania pracodawcy do zapłaty odprawy emerytalnej. Odprawy emerytalna lub rentowa jest świadczeniem powszechnym, ustawowo gwarantowanym. Jest to świadczenie, które każdy pracownik powinien otrzymać raz w życiu, gdy traci swój status pracowniczy w związku z przejściem na rentę lub emeryturę.

Roszczenie o zapłatę odprawy emerytalnej staje się wymagalne od dnia rozwiązania stosunku pracy (wyrok SN z 9 kwietnia 1998 sygn. akt I PKN 508/97, OSNP 1999, nr 8, poz. 267), a zatem w niniejszej sprawie roszczenie powoda o zapłatę odprawy stało się wymagalne z dniem 4 maja 2021 i od tego dnia powód dochodzi odsetek ustawowych za czas opóźnienia w zapłacie.

Wysokość odprawy emerytalnej w niniejszej sprawie, zgodnie z postanowieniami układu zbiorowego pracy, wynosi 29.382,60 zł brutto, co stanowi sześciokrotność wynagrodzenia powoda liczonego jak ekwiwalent za urlop : 4.897,10 zł x 6 = 29.382,60 zł brutto.

Zgodnie z art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. powód wskazał, że podjął próbę ugodowego zakończenia sporu występując do pozwanego o zapłatę należnej odprawy emerytalnej. Pozwany odmówił dobrowolnej zapłaty odprawy emerytalnej.

W tym stanie rzeczy strony nie podejmowały próby mediacji lub innego sposobu pozasądowego rozwiązania sporu.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniósł, że powód domagał się od pozwanego pracodawcy zasądzenia kwoty 29.382,60 zł wraz z odsetkami za opóźnienie w wysokości ustawowej od dnia 4.05.2021r tytułem odprawy emerytalnej na podstawie

przepisu art. 92¹ § 1 kp w zw. z zapisami Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej.

Na wstępie, pozwany pracodawca wskazywał, iż okoliczności faktyczne niniejszej sprawy nie są sporne, a zatem potwierdza staż pracy powoda w pozwanej Jednostce Wojskowej, fakt rozwiązania przez powoda umowy o pracę za wypowiedzeniem, a nadto, iż w pozwanej Jednostce, jak i innych jednostkach organizacyjnych MON obowiązuje powołany Układ Zbiorowy.

Pozwany potwierdził również, iż w okresie od 5.07.1973r do 10.01.1990r powód odbywał służbę wojskową jako żołnierz zawodowy a także potwierdza staż cywilny powoda.

Pozwany podnosił, że należy z całą mocą podkreślić, iż po zwolnieniu ze służby wojskowej w 1990 r. powód nabył prawo do emerytury wojskowej.

W tym kontekście pozwany wskazywał, biorąc pod uwagę resortowe wytyczne Ministerstwa Obrony Narodowej, iż w ocenie strony pozwanej, ze względu na podjęcie przez powoda pracy u pozwanego pracodawcy już jako emeryt wojskowy, odprawa emerytalna w tym przypadku nie przysługuje. Pozwany zwrócił uwagę na orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz Sądów powszechnych potwierdzające to stanowisko.

Pozwany wskazywał na uchwały Sądu Najwyższego z dnia 31.05.1989 r., sygn. akt III PZP 52/88, (OSNC 1989/12/190), oraz z dnia 4.06.1991 r., sygn. akt I PZP 17/91, (OSNC 1992/3/27), z których wynika, iż warunek przejścia na emeryturę lub rentę nie jest spełniony, gdy następuje tylko samo zaprzestanie pracy, a nie wiążą się z tym skutki w sferze zaopatrzenia emerytalno-rentowego.

Ponadto pozwany wskazywał, iż tak jest w przypadku powoda, który ma uprawnienia do emerytury wojskowej, nabyte przed rozwiązaniem stosunku pracy.

Podobne stanowisko jest aprobowane przez Sądy powszechne również w obecnym czasie, zwrócić należy uwagę choćby na wyrok Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 15.04.2019 r., sygn. akt IV Pa 20/19 (...).

W tej sytuacji, pozwany pracodawca wnosil jak w petitum odpowiedzi na pozew.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Powód I. C. pełnił zawodową służbę wojskową, którą zakończył z dniem 10 stycznia 1990r.

dowód: decyzja (...) z dnia 24 sierpnia 1990r k. 11-13

Po zakończeniu służby wojskowej powód rozpoczął świadczenie pracy w J.W. nr (...) w C. w okresie od 11 stycznia 1990r do 7 września 1991r, w Firmie Budowlanej W. Salach w okresie od 11 września 1991r do 30 czerwca 1992r, w PPHU (...) W. S. w okresie od 1 września 1992r do 15 stycznia 1993r, w J.W. nr (...) w C. w okresie od 20 stycznia 1993r do 30 września 2002r, w pozwanej J.W. nr (...) w C. w okresie od 1 października 2002r do 30 kwietnia 2021r.

dowód: świadectwo pracy z J.W. nr (...) w C.

świadectwo pracy z Firmy Budowlanej W. Salach

świadectwo pracy z PPHU (...) W. S.

świadectwo pracy z J.W. nr (...) w C. świadectwo pracy z pozwanej

J.W. nr (...) w C.

k. 14-20

Stosunek pracy z pozwanym ustał za wypowiedzeniem złożonym przez powoda ze skutkiem na dzień 30 kwietnia 2021r.

Powód stał się emerytem i nie podjął dalszego zatrudnienia. W piśmie z dnia 29 stycznia 2021r powód wniósł o wypłatę odprawy emerytalnej.

dowód: pismo powoda z dnia 29.01.2021r k. 21

świadcstwo pracy z 30.04.2021r k. 9-10

U pozwanego obowiązywał Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej. Art. 48 ust.1 UZP stanowił, że pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna, której wysokość była zależna od stażu pracy. Odprawa w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia przysługiwała po 35 latach pracy.

dowód: wyciąg z Układu Zbiorowego k. 24-115

Pozwany pismem z dnia 8 kwietnia 2021r. odmówił wypłaty powodowi odprawy pieniężnej wobec braku podstaw prawnych.

dowód: pismo pozwanego z dnia 8.04.2021r k. 22

Sąd zważył co następuje :

Ustalony stan faktyczny wynikał z dokumentów przedłożonych przez powoda: świadectw pracy powoda k. 9, 14 - 20, Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Wojskowych k. 24-115, pisma powoda z dnia 21.01.2021r k.21, pisma pozwanego z dnia 8.04.2021r k. 22, decyzji (...) z dnia 24.08.1990r k. 11-13, zaświadczenia o wynagrodzeniu z dnia 19.04.2021r k. 23. Sąd uznał przedłożone dokumenty za w pełni wiarygodne. Pozwany potwierdził wiarygodność powyższych dokumentów.

Powód dochodził odprawy emerytalnej na podstawie art. 92¹ §1 kodeksu pracy oraz w oparciu o przepis art. 48 ust.1 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej (stan prawny na dzień 1.01.2013r uwzględniający zmiany zawarte w protokołach dodatkowych). Zgodnie z art. 48 ust.1 Układu Zbiorowego pracownikowi przechodzącemu na emeryturę lub rentę inwalidzką przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna w wysokości zależnej od stażu pracy. Do okresu pracy uprawniającego do odprawy wliczeniu podlegały wszystkie poprzednie zakończone okresy zatrudnienia, a także okresy odbywania czynnej służby wojskowej. Staż pracy powoda obliczony w wyżej wymieniony sposób wynosił ponad 35 lat, co dawało prawo do maksymalnej odprawy, w wysokości 6 miesięcznego wynagrodzenia (art. 48 ust. 3 w zw. z art. 37 ust. 3 i 4 układu). Dla prawidłowej oceny prawnej niniejszego stanu faktycznego, Sąd odwołał się do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9.12.2015r. sygn. I PK 1/15. W niniejszym wyroku wskazano, że żołnierz zawodowy nie jest pracownikiem, a odprawa przewidziana w art. 84 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych w zw. z art. 17 ustawy o uposażeniu żołnierzy (w brzmieniu obowiązującym przed 1.07.2004r.) nie jest świadczeniem ze stosunku pracy, do którego prawo zostało ustanowione w art. 92¹ § 1 k.p. W konsekwencji otrzymanie odprawy, przysługującej z tytułu zwolnienia ze służby wojskowej, niezależnie od charakteru tego świadczenia, nie wyłącza - na podstawie art. 92¹ § 2 k.p. - prawa do odprawy emerytalnej, przysługującej pracownikowi z tytułu ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę i związanej z tym utraty statusu pracownika.

Sąd Najwyższy odniósł się także negatywnie do stwierdzenia, że świadczenie, przewidziane w art. 92¹ § 1 k.p., przysługuje jedynie w razie ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wobec czego uprawnienie do odprawy emerytalnej nie powstanie w związku z przejściem na emeryturę

wojskową. Sąd Najwyższy wskazał, że omawiany przepis nie formułuje takiego wymagania, jak czynił to wprost art. 39 k.p. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1.06.2004r. Taka wykładnia prowadziłaby do pozbawienia prawa do odprawy emerytalnej zarówno pracownika, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na emeryturę, jednak przysługującą z odrębnego Funduszu Emerytur Pomostowych, jak i pracownika, który w sytuacji zbiegu prawa do emerytury z FUS oraz emerytury wojskowej, wybrał to ostatnie świadczenie jako korzystniejsze. Tym samym uprawnienie, wynikające z art. 92¹ § 1 k.p., nie jest uwarunkowane przejściem na emeryturę z FUS.

Należy zatem stwierdzić, że w przypadku powoda zostały spełnione wszystkie przesłanki przysługiwania prawa do odprawy emerytalnej, o której mowa w art. 92¹ § 1 k.p., przy braku zaistnienia przesłanki negatywnej z art. 92¹ § 2 k.p. Niewątpliwie powód spełnił warunki do emerytury. Okolicznością bezsporną dla Sądu było ustalenie, że powód z dniem 1.10.1990r nabył prawa emerytalne i zakończył zawodową służbę wojskową. Pozwany powoływał się jako przyczynę odmowy zapłaty odprawy emerytalnej na orzecznictwo Sądu Najwyższego z których miało wynikać, iż warunek przejścia na emeryturę nie jest spełniony gdy następuje tylko samo zaprzestanie pracy a nie wiążą się z tym skutki w sferze zaopatrzenia emerytalno – rentowego.

Z dniem 30 kwietnia 2021r uległ rozwiązaniu stosunek pracy łączący strony, w tym powoda, mającego niejako podwójny status pracownika-emeryta. Z tym dniem nastąpiła w przypadku powoda zmiana statusu pracownika-emeryta na status wyłącznie emeryta, co należy uznać za przejście na emeryturę w rozumieniu art. 92¹ § 1 k.p. Między rozwiązaniem stosunku pracy i przejściem na emeryturę istniał związek czasowy.

Otrzymanie przez powoda odprawy, przysługującej z tytułu zwolnienia ze służby wojskowej, nie wyłączało prawa do odprawy emerytalnej na podstawie art. 92¹ § 2 k.p. W Ponadzakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej w zasadzie powielono treść art. 92¹ k.p., a w sposób szczegółowy odniesiono się do wysokości przysługującego świadczenia. Skoro zatem powód spełnił, przewidziane w art. 92¹ § 1 k.p., przesłanki przysługiwania prawa do odprawy emerytalnej, zaś, zgodnie z postanowieniami (...), po co najmniej 35 latach pracy odprawa emerytalna należy się w wysokości sześciokrotności miesięcznego wynagrodzenia. Na podstawie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych z dnia 11.09.2003r (tekst jedn. 2020 poz. 860) w starym i nowym brzmieniu okres pełnienia zawodowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszystkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem.

Wysokość odprawy wyliczono na podstawie zaświadczenia z dnia 19 kwietnia 2021 r (k. 23).

Odsetki ustawowe za opóźnienie zasądzono zgodnie z żądaniem wskazywanym w pozwie tj. od dnia 4 maja 2021r. Roszczenie o odprawę emerytalną związane jest z rozwiązaniem stosunku pracy. Staje się ono zatem wymagalne w tej dacie (wyrok SN z 9.04.1998r. I PKN 509/97). O kosztach procesu orzeczono w ten sposób, iż Sąd uznał, iż pozwany jest Jednostką Skarbu Państwa i zastosował art. 94 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. (Dz. U. 2020 poz.755).

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono stosownie do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2018.265) § 9.1 pkt. 2 w związku z § 2 pkt.5 (75% stawki tj. 2.700 zł).